

شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران و

ارائه بهترین روش‌های فنی تولید داده‌های طولی مرتبط

(تحلیل شکاف وضعیت موجود و مطلوب با تاکید بر ظرفیت‌سازی)

مجری:

اشکان شباک

همکاران:

محمد علی محمدی قره‌قانی

نریمان یوسفی

حامد لروند

سیدفهم ایران‌دوست

سینا احمدی

گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی

پاییز ۱۳۹۹

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کد شناسه: RP-9917

عنوان: شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران و ارائه بهترین روش‌های فنی تولید داده‌های طولی مرتبط (تحلیل شکاف وضعیت موجود و مطلوب با تأکید بر ظرفیت‌سازی)

مجری: اشکان شباک

همکاران: محمدعلی محمدی قره‌قانی، نریمان یوسفی، حامد لرونند، سیدفهم ایران‌دوست، سینا احمدی

گروه پژوهشی: پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی

تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۹۹

نوبت انتشار: اول

طراح جلد: حمید عابدی

صفحه‌آرا: نجمه ناظریان، ساناز مهندسی

- ❖ عکس‌های کودکان درج‌شده روی جلد این طرح پژوهشی برگرفته از بایگانی یونیسیف ایران است.
- ❖ حق مالکیت معنوی این طرح پژوهشی متعلق به پژوهشکده‌ی آمار است و نقل مطالب فقط با ذکر مأخذ مجاز است.

تهران، خیابان دکتر فاطمی، خیابان باباطاهر، خیابان سرتیپ فکوری،

شماره‌ی ۱۴۵

۰۲۱ ۸۸۶۳۰۴۴۰ - ۳

www.srtc.ac.ir

پیش‌گفتار

مطالعات طولی، یکی از بهترین روش‌های گردآوری داده‌ها در خصوص ویژگی‌ها و مشخصات متغیرهای مورد نظر در جامعه است که به طور پویا به سنجش تغییرات آزمودنی‌های معین در طول زمان می‌پردازد. هدف در مطالعات طولی، پی بردن به خصوصیات، وجه نظرها و سایر ویژگی‌ها است که با گذشت زمان، تداوم یافته، متروک یا دگرگون شده‌اند. در مقابل نوع دیگری از مطالعات که برای سنجش آزمودنی‌ها به کار می‌روند مطالعات مقطعی هستند که در آن داده‌های اطلاعاتی یک بار در طی یک دوره چند روزه یا چند هفته یا چند ماه به منظور پاسخ به پرسش یک پژوهش جمع‌آوری می‌شود.

همان‌گونه که گفته شده مطالعات طولی درباره افراد، مطالب و داده‌های مهمی را برای بررسی تغییرات پدید می‌آورد. بدین سان می‌توان دگرگونی وجهه نظر افراد را در طول زمان و تغییر و تحول آرمان‌های افراد را که حاصل تجربیات و پایگاه‌های متفاوتی در طول زندگی است مورد مطالعه قرار داد.

از آنجایی که کودکان به‌عنوان قشری خاص از جامعه به‌عنوان مصرف‌کننده، یادگیرنده و بالنده دارای حساسیت ویژه‌ای در مطالعات اجتماعی بوده و بررسی مستمر ویژگی‌های آنها از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است، بنابراین مطالعات طولی در حوزه کودکان و نوجوانان دارای اهمیت فراوانی است. بر اساس مطالعات طولی در حوزه کودکان، می‌توان به نحوه رشد و تکامل و به‌طور کلی وضعیت و عوامل تأثیرگذار بر آن، اطلاعات کاملی به دست آورد. در واقع رشد و تکامل کودکان از عوامل زیادی تأثیر می‌پذیرد که از جمله این عوامل می‌توان به ویژگی‌های شخصیتی کودکان، خانواده، مدرسه، دوستان، سیاست‌های اجتماعی و مانند آن‌ها اشاره کرد. از این رو، داده‌های طولی، ابزار مناسبی برای رصد و تحلیل شرایط و ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی کودکان در فرایند و رشد و تکامل آنان فراهم می‌کند.

در واقع مطالعات طولی یک دیدگاه کلی از دوره زندگی کودکان را ارائه می‌دهند که می‌تواند به ما در درک عواملی که بر کودکان تأثیر گذارند، کمک کند. بنابراین، بر اساس مطالعات طولی می‌توانیم عوامل رشد و تکامل کودکان و همچنین مسیر بالندگی کودکان را از ابتدای زندگی تا اوایل بزرگسالی (جوانی) شناسایی کنیم. از طرفی به کمک این مطالعات می‌توان موانعی که بر رشد و تکامل و پیشرفت کودکان تأثیرگذار هستند را نیز شناسایی و در جهت رفع این موانع و مشکلات برنامه‌ریزی کرد. از مزایای مطالعات طولی در حوزه کودکان به ویژه در مقایسه با مطالعات مقطعی، این است که امکان بررسی وضعیت کودکان در ابعاد مختلف و علل مؤثر بر رشد و

شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران و ارائه بهترین روش‌های فنی تولید داده‌های طولی مرتبط

تکامل آنان را فراهم می‌کنند. در این طرح پژوهشی بر آن بوده‌ایم تا برای «حمایت فنی از ارتقای تولید داده‌های طولی در حوزه کودکان» به شناسایی شاخص‌های مرتبط با حوزه کودکان و بررسی وضعیت موجود تهیه و تولید آن‌ها در ایران (وضعیت موجود) همراه با شناسایی شاخص‌های مورد نیاز مرتبط با حوزه کودکان برای سیاست‌گذاری‌های کلان و برنامه‌ریزی‌های مطلوب در این حوزه (نیازسنجی / وضعیت مطلوب) بپردازیم. بنابراین در این طرح پژوهشی تهیه «فهرست شاخص‌های موجود فعلی و سپس مورد نیاز مرتبط با وضعیت کودکان در ایران» به عنوان پیش‌نیاز اصلی، مبنا بوده است.

شایان گفتن است این طرح پژوهشی در قالب فعالیت‌های مشترک میان مرکز آمار ایران، پژوهشکده آمار و صندوق کودکان سازمان ملل متحد (UNICEF) زیر برنامه مشترک «اقدام مشترک برای تصمیم‌گیری و سرمایه‌گذاری بهتر برای کودکان در جمهوری اسلامی ایران (۲۰۱۹-۲۰۲۰)» انجام شده است. شایسته است از سرکار خانم نازنین اخگر و همکاران ایشان در صندوق کودکان سازمان ملل متحد که در تهیه و تدوین این مجموعه با ارایه نظرات کارشناسی و تخصصی گروه تحقیق را یاری نمودند، صمیمانه تشکر شود. همچنین لازم است از جناب آقای دکتر شباک مجری محترم این طرح و آقایان دکتر محمد علی محمدی قره‌قانی، نریمان یوسفی، حامد لروند، سید فهیم ایران‌دوست و سینا احمدی که به‌عنوان همکار اصلی در این طرح پژوهشی همکاری داشته‌اند صمیمانه قدردانی شود.

گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی

پژوهشکده‌ی آمار

فهرست مطالب

۱	خلاصه طرح
۲۵	Research Summary
۴۹	کلیات پژوهش
۴۹	۱-۱- مقدمه و بیان مسأله
۵۰	۲-۱- اهداف طرح
۵۰	۱-۲-۱- هدف کلی
۵۱	۲-۲-۱- اهداف تفصیلی طرح
۵۱	۳-۱- شرح خدمات
۵۳	ادبیات و روش پژوهش
۵۳	۱-۲- مروری بر سابقه و ادبیات موضوع
۵۸	۲-۲- روش‌شناسی پژوهش
۵۸	۱-۲-۲- روش مطالعه
۵۹	۲-۲-۲- جامعه تحقیق
۵۹	۳-۲-۲- نمونه و روش نمونه‌گیری
۵۹	۴-۲-۲- نحوه جمع‌آوری اطلاعات
۶۱	۵-۲-۲- نحوه طراحی و ارسال پرسشنامه‌ها
۶۱	۶-۲-۲- نحوه انتخاب کارشناسان و متخصصان
۶۲	۷-۲-۲- تعداد مصاحبه‌شوندگان
۶۲	۸-۲-۲- اعتباریابی و استانداردسازی
۶۲	۹-۲-۲- تجزیه و تحلیل داده‌ها
۶۳	۳-۲- محدودیت‌های اجرای طرح
۶۳	۴-۲- تعریف مفاهیم
۶۷	یافته‌های پژوهش
۶۷	۱-۳- فاز اول: شناسایی شاخص‌ها
۶۹	۱-۱-۳- مؤلفه بهزیستی
۷۶	۲-۱-۳- مؤلفه آموزش
۷۸	۳-۱-۳- مؤلفه سلامت

شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران و ارائه بهترین روش‌های فنی تولید داده‌های طولی مرتبط

۹۰	۳-۱-۴- مؤلفه آسیب و مخاطرات.....
۹۶	۳-۱-۵- مؤلفه ساختار (محیط زندگی).....
۱۰۹	۳-۲- روش‌های تولید داده‌های آماری.....
۱۱۲	۳-۳- فاز دوم: اعتباریابی نتایج در مصاحبه با کارشناسان.....
۱۲۲	۳-۴- فاز سوم: ظرفیت‌سازی و تولید داده‌های طولی.....
۱۲۹	نتیجه‌گیری و پیشنهادها.....
۱۲۹	۴-۱- مقدمه.....
۱۳۰	۴-۲- تحلیل نتایج.....
۱۳۰	۴-۲-۱- وضعیت موجود و مطلوب.....
۱۳۲	۴-۲-۲- امکان‌سنجی و ظرفیت‌سازی.....
۱۳۴	۴-۳- نتیجه‌گیری نهایی.....
۱۳۷	مرجع‌ها.....
۱۴۳	پیوست‌ها.....

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱-۲- شاخص‌های اهداف توسعه پایدار مرتبط با حوزه کودکان در ارتباط با پیشرفت دوره ابتدایی ۵۶
- جدول ۲-۲- شاخص‌های اهداف توسعه پایدار در حوزه کودکان ۵۷
- جدول ۱-۳- شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان ۶۸
- جدول ۲-۳- شاخص‌های حوزه کودکان و وضعیت موجود و تولید آنها در ایران (وضعیت موجود) ۱۰۲
- جدول ۳-۳- نشانگرهای اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران (موجود - دارای داده‌های طولی) ۱۰۴
- جدول ۴-۳- نشانگرهای اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران (قابل محاسبه) ۱۰۷
- جدول ۵-۳- نشانگرهای اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران (ناقص - دارای محدودیت) ۱۰۸
- جدول ۶-۳- نشانگرهای اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران (ناموجود) ۱۰۹
- جدول ۷-۳- نشانگرهای دارای داده‌های طولی ۱۱۳
- جدول ۸-۳- نشانگرهای قابل محاسبه ۱۱۹
- جدول ۹-۳- نشانگرهای ناقص (دارای محدودیت) ۱۲۰
- جدول ۱۰-۳- نشانگرهای ناموجود ۱۲۱
- جدول ۱۱-۳- نشانگرهای نهایی فاقد داده طولی و پیشنهادات ظرفیت‌سازی آنها ۱۲۳

خلاصه طرح

رشد و تکامل کودکان تحت تأثیر علل و تعیین‌کننده‌های مختلف و متفاوتی است که در طول زمان بر وضعیت کودکان اثر می‌گذارند و شناخت آنها به صورت طولی، جهت شناخت چگونگی اثرگذاری آنان بر کودکان حائز اهمیت است. به همین دلیل مطالعات طولی و گردآوری و ارائه داده‌های طولی مرتبط با کودکان از اهمیت رو به گسترشی برخوردار است. با توجه به اهمیت مطالعات طولی و فقدان مطالعات طولی در حوزه کودکان در ایران، ضرورت انجام طرحی پژوهشی در حوزه شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان مشخص بود. بنابراین، مطالعه به روش ترکیبی در سه فاز اصلی انجام شد؛ برای شناسایی وضعیت موجود و مطلوب شاخص‌های مرتبط با حوزه کودکان و روش‌های تهیه و تولید آنها از مطالعات کتابخانه‌ای و بررسی اسناد و منابع علمی در دسترس استفاده گردید. برای معرفی و ارائه روش‌های بهینه در تولید داده‌های طولی متناسب با شرایط و ظرفیت‌های موجود ایران و ارتقای آن، از روش خرد جمعی، مصاحبه و نظر خیرگان استفاده شد. پس از شناسایی وضعیت موجود و مطلوب نشانگرهای حوزه کودکان در ایران، گام بعدی امکان‌سنجی و ظرفیت‌سازی یافته‌ها بود. در این راستا، همه نشانگرها وارد فاز دوم و سوم مطالعه شدند تا هم یافته‌ها از لحاظ صحت و سقم مورد تأیید قرار گیرند، هم برای ارتقای وضعیت فعلی نشانگرها و داده‌های موجود پیشنهادات کارشناسان و صاحب‌نظران دریافت شود و هم برای نشانگرهای ناموجود، ظرفیت‌سازی گردآوری داده‌های طولی انجام گیرد. براساس نتایج مطالعه ۷۸ نشانگر حوزه کودکان شناسایی گردید که در ۵ حوزه آموزش، آسیب و مخاطرات، سلامت، ساختار و بهزیستی طبقه‌بندی شدند. این نشانگرها به لحاظ موجود بودن داده‌های طولی در چهار دسته نشانگرهای موجود (۳۸ مورد)، نشانگرهای قابل محاسبه (۷ مورد)، نشانگرهای ناقص (۱۴ مورد) و نشانگرهای ناموجود (۱۹ مورد) در ایران قرار گرفتند. پس از اجرای فازهای بعدی مطالعه و بر مبنای دیدگاه‌های کارشناسان، صاحب‌نظران و محققین حوزه کودکان، ۱۷ نشانگر به عنوان نشانگرهای فاقد داده طولی در ایران معرفی شدند تا گردآوری داده‌های طولی برای آنان صورت بگیرد.

مقدمه

رشد و تکامل کودکان به عوامل مختلفی بستگی دارد که برای شناسایی این عوامل و چگونگی تاثیر آنها بر عملکرد کودکان، لازم است شرایط و وضعیت آنان را در طول زمان مورد مطالعه و بررسی قرار داد. این نوع مطالعات را اصطلاحاً مطالعات طولی می‌نامند. از آنجایی که کودکان به عنوان قشری خاص از جامعه به عنوان مصرف کننده، یادگیرنده و بالنده دارای حساسیت ویژه‌ای در مطالعات اجتماعی بوده و بررسی مستمر ویژگی‌های آنها از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است، بنابراین مطالعات طولی در حوزه کودکان و نوجوانان دارای اهمیت فراوانی است. بر اساس مطالعات طولی در حوزه کودکان، می‌توان به نحوه رشد و تکامل و به طور کلی وضعیت و عوامل تاثیرگذار بر آن، اطلاعات کاملی به دست آورد. در واقع رشد و تکامل کودکان از عوامل زیادی تاثیر می‌پذیرد که از جمله این عوامل می‌توان به ویژگی‌های شخصیتی کودکان، خانواده، مدرسه، دوستان، سیاست‌های اجتماعی و مانند آنها اشاره کرد. از این رو، داده‌های طولی، ابزار مناسبی برای رصد و تحلیل شرایط و ویژگی‌های اجتماعی - اقتصادی کودکان در فرآیند و رشد و تکامل آنان فراهم می‌کند.

مطالعات طولی یک دیدگاه کلی از دوره زندگی کودکان را ارائه می‌دهند که می‌تواند به ما در درک عواملی که بر کودکان تاثیر گذارند، کمک کند. بنابراین، براساس مطالعات طولی می‌توانیم عوامل رشد و تکامل کودکان و همچنین مسیر بالندگی کودکان را از ابتدای زندگی تا اوایل بزرگسالی (جوانی) شناسایی کنیم. از طرفی به کمک این مطالعات می‌توان موانعی که بر رشد و تکامل و پیشرفت کودکان تاثیرگذار هستند را نیز شناسایی و در جهت رفع این موانع و مشکلات برنامه‌ریزی کرد. از مزایای مطالعات طولی در حوزه کودکان به ویژه در مقایسه با مطالعات مقطعی، این است که امکان بررسی وضعیت کودکان در ابعاد مختلف و علل موثر بر رشد و تکامل آنان را فراهم می‌کنند.

با توجه به مطالب فوق و در حالی که جوامع توسعه یافته از مطالعات طولی در حوزه‌های مذکور و بهبود وضعیت و شرایط اجتماعی کودکان با سیاست‌گذاری‌های متکی بر توسعه پایدار استفاده بهینه کرده‌اند، متأسفانه تاکنون در ایران مطالعه طولی تخصصی جامعی در حوزه کودکان انجام نشده است و بیشتر داده‌های مربوط به کودکان در ایران به صورت مقطعی و یا موردی جمع‌آوری شده‌اند. لذا با توجه به اهمیت مطالعات طولی و فقدان مطالعات طولی در حوزه کودکان در ایران، ضرورت انجام طرحی پژوهشی با عنوان «شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران و ارائه بهترین روش‌های فنی تولید داده‌های طولی مرتبط (تحلیل شکاف وضعیت موجود و مطلوب با تاکید بر ظرفیت‌سازی)» احساس شد. این طرح پژوهشی با هدف شناسایی کاستی‌های موجود در دسترسی و وجود داده‌های طولی با بررسی شرایط موجود و شکاف میان آن با وضعیت مطلوب انجام پذیرفت. در واقع، هدف آن بود که با مطالعه شاخص‌های مربوط به کودکان و هم‌چنین روش‌های گردآوری آنها، کاستی‌های مربوط به روش‌های گردآوری آنها را با وضعیت مطلوب شناسایی کنیم و در جهت رفع این کاستی‌ها بر اساس ظرفیت موجود کشور روش‌های توسعه یافته‌ای پیشنهاد دهیم.

روش شناسی پژوهش

روش مطالعه

در این پژوهش از روش ترکیبی بهره گرفته شد. برای شناسایی وضعیت موجود و مطلوب شاخص‌های مرتبط با حوزه کودکان و روش‌های تهیه و تولید آنها از مطالعات کتابخانه‌ای و بررسی اسناد و منابع علمی در دسترس استفاده گردید. برای معرفی و ارائه روش‌های بهینه در تولید داده‌های طولی متناسب با شرایط و ظرفیت‌های موجود ایران و ارتقای آن، از روش خرد جمعی، مصاحبه و نظر خبرگان استفاده شد. هم‌چنین، با بررسی تجارب و منابع موجود در تارنمای سازمانهای آمار رسمی منتخب و سازمانهای بین‌المللی مرتبط به صندوق کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) و سایت‌های مربوط به شاخص‌های اهداف توسعه پایدار، تلاش شد از دانش انباشته و تجربیات این سازمان‌ها در پیشبرد اهداف این طرح بهره‌گیری شود. مبنای انتخاب و تعیین شاخص‌ها و نشانگرها، اهداف و نشانگرهای یونیسف و شاخص‌های اهداف توسعه پایدار بود.

جامعه تحقیق

با توجه به چند فازی بودن مطالعه حاضر، جامعه تحقیق در هر فاز متفاوت است. در فاز اولیه مطالعه، تمام منابع و اسناد و مقالات علمی، طرح‌های پژوهشی و آگاهان کلیدی که در حوزه کودکان به مطالعه و تحقیق پرداخته بودند، جز جامعه مورد تحقیق بودند. در فاز دوم مطالعه جامعه آماری شامل کارشناسان و متخصصین حوزه آمار بود. در فاز سوم مطالعه، جامعه تحقیق شامل صاحب‌نظران و پژوهشگران داخلی حوزه کودکان بودند که در این حوزه دارای رزومه علمی و اجرایی بودند.

نمونه و روش نمونه‌گیری

روش نمونه‌گیری در فاز اولیه مطالعه به صورت تمام‌شماری و در بخش آگاهان کلیدی به صورت هدفمند و در دسترس انجام شد. بر این اساس تمام منابع، مقالات و طرح‌های پژوهشی که در حوزه کودکان و نشانگرهای این حوزه مطالعه کرده بودند مورد ارزیابی قرار گرفتند. در بخش آگاهان کلیدی نیز به صورت هدفمند و از طریق روش گلوله برفی ابتدا با چند نفر از آگاهان کلیدی شناخته شده در این حوزه مصاحبه و از آنها درخواست شد تا افراد دیگری را معرفی کنند. روش نمونه‌گیری در فاز دوم مطالعه به صورت هدفمند صورت گرفت. بر این اساس ابتدا افراد صاحب‌نظر در هر کدام از زیرحوزه‌های نشانگرها (آموزش، آسیب و مخاطرات، سلامت، ساختار و بهزیستی) شناسایی و پرسشنامه برای آنها ارسال شد. روش نمونه‌گیری در فاز نهایی مطالعه نیز به صورت هدفمند بود. در این مرحله، تیم پژوهش در طی جلسات مختلف به شناسایی افراد صاحب‌نظر در این حوزه‌ها براساس مطالعات و رزومه افراد و اطلاعات مراحل قبل پرداختند و پرسشنامه برای منتخبین ارسال شد.

نحوه جمع‌آوری اطلاعات

• مطالعه اسنادی

ابتدا با مبنا قرار دادن اهداف توسعه پایدار و یونیسف در حوزه کودکان، با استفاده از کلید واژه‌های مرتبط به جستجو در منابع علمی و همچنین سایت‌های مرتبط پرداخته شد و کارهای مرتبط مورد ارزیابی قرار گرفت. براساس مطالعات به دست آمده از جستجو در منابع مختلف، نشانگرها استخراج، بررسی و مشخص شدند.

• مصاحبه با آگاهان کلیدی حوزه کودکان

ابتدا افراد و صاحب‌نظران حوزه کودکان براساس رزومه کاری آنها مشخص و سپس با آنها ارتباط برقرار شد تا ضمن ارائه نظر درباره شاخص‌های بدست‌آمده از جستجوی فاز اول، شاخص‌های دیگر حوزه کودکان را با منابع آنها معرفی نمایند. در این فاز هم برخی دیگر از شاخصها و کارهای اجرایی که در مرحله قبل قابل دسترسی نبودند به مجموع شاخص‌ها اضافه گردید. در این مرحله با ۶ نفر از مطلعین مصاحبه انجام شد.

• مصاحبه با آگاهان کلیدی در حوزه آمار و تولید داده‌ها

داده‌ها برای تایید و کسب اطلاعات بیشتر در اختیار کارشناسان مرکز آمار ایران قرار گرفت و نظرات و تغییرات لازم براساس دانش و تجربه این افراد اعمال گردید. لازم به ذکر است در این مرحله علاوه بر بررسی وضعیت داده‌های مربوط به شاخص‌ها، پیشنهادهای در رابطه با ارتقای وضعیت فعلی داده‌های سایر شاخص‌ها نیز ارائه شد. تعداد مصاحبه‌شوندگان شامل حوزه آموزش ۱۷ نفر، آسیب و مخاطرات ۱۷ نفر، سلامت ۱۶ نفر، ساختار ۱۴ نفر و بهزیستی ۱۵ نفر انتخاب شدند.

• مصاحبه با صاحب‌نظران برای تولید داده‌ها

در این مرحله از پژوهش، شاخص‌های فاقد داده‌های ناموجود در اختیار ۱۰ نفر از صاحب‌نظران و افراد آکادمیک (حوزه‌های جامعه‌شناسی، روانشناسی، مددکاری، مشاوره، آمار، سلامت و رفاه اجتماعی، مددکاری اجتماعی، روانپزشکی) قرار داده شد تا براساس شاخص و ویژگی‌های آن، پیشنهادات اجرایی برای تولید داده‌های طولی مرتبط با آن شاخص ارائه گردد.

• میزان پاسخ‌دهی

میزان پاسخ‌دهی به سوالات در فاز دوم (کارشناسان و متخصصین حوزه آمار) ۹۰ درصد و قابل قبول بود. در مرحله پایانی (صاحب‌نظران) نیز از مجموع ۱۰ پرسشنامه ۹ پرسشنامه به صورت کامل برگشت داده شد و اطلاعات آن‌ها ارزیابی شد.

اعتباریابی و استانداردسازی

در فاز دوم پژوهش، برای راستی‌آزمایی نتایج مطالعه اسنادی، کلیه نشانگرهای شناسایی‌شده در اختیار کارشناسان و متخصصین حوزه آمار قرار گرفت. هدف از این کار، تأیید یافته‌ها از لحاظ موجود بودن یا نبودن داده‌های طولی بود. در این راستا، کارشناسان ضمن ارائه نظر درباره موجود بودن داده طولی برای نشانگرها، دیدگاه‌های اصلاحی خویش را نیز بیان کردند و تیم پژوهش، بازنگری لازم را صورت داد. ارزیابی نتایج این فاز از مطالعه در جلسات تیم تحقیق و براساس معیارهای زیر انجام شد. برای هر آیتم اگر ۳۰ درصد از کارشناسان

با نتایج ارائه شده موافق نبودند، آیتم مورد نظر درباره آن نشانگر، براساس پیشنهاد کارشناسان مورد ارزیابی مجدد قرار می‌گرفت. در مواردی هم که حداقل یک کارشناس در مورد هر کدام از آیت‌های نشانگر پیشنهاداتی ارائه کرده بود، معیار بالا نادیده گرفته می‌شد و پیشنهاد مورد بررسی قرار می‌گرفت.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها و نتایج مطالعه حاضر، در طول تحقیق و پس از گردآوری داده‌های هر مرحله انجام گردید زیرا نتایج هر مرحله برای استفاده در مرحله بعد مورد نیاز بودند. بر این اساس پس از مرور متون و اسناد ابتدا شاخص‌ها مشخص و در یک جلسه بحث گروهی شامل تیم تحقیق و همکاران بررسی و سپس نتایج آن با صاحب‌نظران و کارشناسان مرکز آمار ایران در میان گذاشته شد و پس از نتایج نهایی، پرسشنامه مرحله اول طی جلسات متعدد و با حضور تیم تحقیق و متخصصین حوزه کودک تنظیم و برای تأیید به مرکز آمار ایران ارسال شد. پس از اعمال نظرات، پرسشنامه توزیع و داده‌های حاصل از آن جمع‌آوری گردید. تجزیه و تحلیل داده‌های این مرحله در جلسات متعدد و براساس نظرات و پیشنهادات کارشناسان انجام گرفت. در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌های مرحله نهایی براساس پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران در رابطه با نحوه جمع‌آوری داده‌های طولی و راهکارهایی در راستای تقویت داده‌های موجود صورت گرفت.

یافته‌های پژوهش

فاز اول: شناسایی شاخص‌ها

نتایج جستجوی شاخص‌های حوزه کودکان و لیستی از آنها در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱- شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان

مؤلفه	شاخص	نشانگر
بهریستی	وضعیت اقتصادی	نسبت کودکانی که زیر خط فقر زندگی می‌کنند
		درصد کودکان با ۶ تا ۱۸ سال فعالیت فیزیکی کم
	بازی و ورزش (سرگرمی)	متوسط ساعات استفاده کودکان از اینترنت
		درصد کودکان زیر ۵ سال که بازی رایانه‌ای می‌کنند
		متوسط زمان فعالیت‌های ورزشی
	سلامت روان	درصد کودکانی که بیشتر اوقات احساس شادی می‌کنند
		درصد کودکانی که احساس تنهایی می‌کنند
		درصد کودکانی که از زندگی احساس رضایت می‌کنند
شیوع افسردگی در میان کودکان		
آموزش	تحصیلات	نرخ باسوادی در کودکان بالای ۶ سال
		نسبت کودکان بازمانده از تحصیل
		درصد کودکان (۵۹-۳۶ ماهه) دریافت‌کننده حداقل ۱ سال برنامه آموزش پیش دبستانی
		نسبت تعداد دانش‌آموز به معلم
		هزینه تحصیلی برای دانش‌آموزان

	نرخ دانش‌آموز به کامپیوتر در آموزش در مدارس	
	برابری جنسیتی در آموزش ابتدایی و متوسطه	
سلامت	درصد نوزادان با وزن کمتر از ۲,۵ کیلوگرم هنگام تولد	تغذیه (قد و وزن)
	درصد استفاده از شیر مادر به عنوان غذای اصلی در کودکان زیر ۶ ماه	
	درصد کودکان زیر ۵ سال دارای کوتاه قدی	
	درصد کودکان زیر ۵ سال دارای کم‌وزنی	
	درصد کودکان دارای اضافه‌وزن / چاقی	
	درصد کودکان مبتلا به آسم	
	درصد کودکان مبتلا به دیابت	بیماری‌ها
	درصد کودکان زیر ۵ سال مبتلا به مشکل مزمن تنفسی	
	درصد کودکان زیر ۵ سال مبتلا به اسهال در دو هفته اخیر	
	نسبت کودکان دارای معلولیت	
	نسبت کودکان معلول تحت توانبخشی	معلولیت
	نرخ مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال	
نرخ مرگ و میر کودکان ۵ تا ۱۸ سال	مرگ و میر	
نرخ مرگ و میر نوزادان زیر ۱ سال به ازای هر ۱۰۰۰ تولد		
نرخ مرگ و میر نوزادان زیر ۱ ماه		
نرخ مرگ و میر ناشی از خودکشی		
نرخ مرگ و میر ناشی از تصادفات و حوادث ترافیکی		
نرخ مرگ و میر کودکان ناشی از آلودگی هوا		
نرخ پوشش واکسیناسیون هیپاتیت		پیشگیری
نرخ پوشش واکسیناسیون سیاه‌سرفه، دیفتری و کزاز		
نسبت کودکان تحت پوشش غربالگری تنبلی چشم		
نسبت کودکان تحت پوشش برنامه ریشه‌کنی فلج اطفال		
نسبت کودکان تحت پوشش غربالگری تیروئید		
درصد کودکان دریافت‌کننده آموزش‌های جنسی		
نسبت کودکانی که به سوخت مناسب (گاز شهری) دسترسی دارند	دسترسی	
نسبت کودکانی که از آب آشامیدنی سالم استفاده می‌کنند		
نسبت کودکانی که به سیستم دفع فاضلاب سالم دسترسی دارند		
نسبت کودکان دارای پوشش بیمه		
نسبت آزار جنسی در بین کودکان	خسونت و آسیب	
نسبت کودکان با تجربه خسونت کلامی در یک ماه گذشته		
نسبت کودکان با تجربه خسونت جسمی در یک ماه گذشته		
شیوع کودک آزاری در خانه		
شیوع مصدومیت ناشی از تصادف در کودکان		
درصد کودکانی که خود را قربانی خسونت معرفی می‌کنند		
نسبت کودکان دارای پرونده قضایی که به وکیل دسترسی دارند	رفتارهای پر خطر	
نسبت کودکان مبتلا به HIV		
نسبت کودکان مصرف‌کننده الکل		
نسبت کودکان مصرف‌کننده دخانیات		

نسبت کودکان مصرف کننده مواد مخدر		ساختار (محیط زندگی)
درصد دختران و پسران دارای تماس جنسی		
نسبت کودکان آشنا به روش‌های پیشگیری از انتقال HIV		
نسبت کودکان دارای تجربه قلدری و درگیری		
نسبت ازدواج دختران زیر ۱۸ سال		
میزان زایمان در دختران کمتر از ۱۸ سال		
نسبت جمعیت کودکان فعال ۱۰ تا ۱۸ سال	کار کودک	
نسبت کودکان ۵ تا ۱۸ ساله‌ای که کار می‌کنند		
نسبت کودکان فروشنده خیابانی		
نسبت کودکان شهری ساکن در مناطق حاشیه‌ای و حلبی آبادها	محیط	
نسبت کودکان ساکن در مناطق بلاخیز		
نسبت احساس رضایت از امنیت محله		
نسبت احساس رضایت از نظافت محله		
نسبت احساس رضایت از فضای بازی محله		
نسبت کودکان زیر ۵ سال که در ثبت احوال ثبت شده‌اند	عملکرد نهادی	
نسبت کودکان بی‌سرپرست	خانواده	
نسبت کودکان بدسرپرست		
نسبت کودکان دارای والدین معتاد		
نسبت کودکانی که با والدین مبتلا به HIV زندگی می‌کنند		
نسبت کودکان طلاق		
نسبت کودکان با سرپرست بیکار		
درصد کودکانی که تحت سرپرستی یکی از والدین هستند		
نسبت کودکان دارای والدین زندانی		
نسبت کودکان زندان زیر ۵ سال		

بررسی شاخص‌های حوزه کودکان در ایران نشان داد، داده‌های مرتبط با آنها با معیار موجود بودن یا نبودن داده‌های طولی در ۴ حوزه اصلی قرار دارند:

• نشانگرهای موجود

بخشی از نشانگرهای حوزه کودکان در ایران به صورت طولی گردآوری و اطلاعات آنها ارائه می‌شود. این نشانگرها از سوی نهادهای دولتی نظیر مرکز آمار ایران، وزارت‌خانه‌هایی نظیر رفاه و بهداشت و مراکز تحقیقاتی نظیر مرکز ملی تحقیقات سلامت تهیه و در اختیار محققان و پژوهشگران و آحاد مردم قرار می‌گیرد. دسترسی به این داده‌ها وجود دارد، اما برخی از سازمان‌ها و نهادها نظیر سازمان زندان‌ها یا قوه قضائیه، اطلاعات و داده‌ها را منتشر نمی‌کنند و دسترسی به آنها وجود ندارد.

• نشانگرهای قابل محاسبه

برای دومین دسته از نشانگرهای حوزه کودکان، داده‌هایی وجود دارد اما چون آن نشانگرها در سیاست‌گذاری‌ها و ... مورد توجه قرار نگرفته‌اند، آن داده‌ها مورد محاسبه قرار نمی‌گیرند و در نتیجه، داده طولی نیز برای آن نشانگر وجود نخواهد داشت.

- **نشانه‌های ناقص**

سومین دسته از نشانه‌های حوزه کودکان، ناقص هستند. به این معنا، داده‌های طولی درباره هر کدام از شاخص‌های این دسته وجود دارد، اما به دلایل گوناگون ناقص هستند. برخی از آنها به لحاظ گروه سنی منطبق با نشانه‌های شناسایی شده در این پژوهش نیستند.

- **نشانه‌های ناموجود**

آخرین دسته از شاخص‌ها و نشانه‌های بررسی شده در این پژوهش، داده‌ها و اطلاعات طولی ندارند و آمارهای مربوط به آنها بیشتر مقطعی است و یا اصلاً وجود ندارد.

فاز دوم: اعتباریابی نتایج در مصاحبه با کارشناسان

در این مرحله با توجه به فراوانی نشانه‌ها و تفاوت در حوزه‌های مورد بررسی، در هر کدام از حوزه‌های آموزش، آسیب و مخاطرات، سلامت، ساختار و بهزیستی لیستی از نشانه‌ها براساس عنوان نشانه‌گر، تعریف نشانه‌گر، وضعیت داده طولی، روش تولید داده‌ها، سطح جغرافیایی، دوره انتشار، سازمان متولی یا منبع تهیه گردید که کارشناسان در مورد هر کدام از موارد بالا نظر و پیشنهادات خود را بیان کردند (جدول ۲ و ۳ و ۴ و ۵).

- **نشانه‌های موجود**

برای مثال، در بررسی مجدد نشانه‌گر «درصد کودکان ۶ تا ۱۸ سال با فعالیت فیزیکی کم» مشخص گردید که تعریف نشانه‌گر باید براساس عنوان نشانه‌گر تغییر کند، زیرا در حالیکه عنوان نشانه‌گر کودکان با فعالیت فیزیکی کم را مد نظر قرار داده است، در تعریف نشانه‌گر، به فعالیت فیزیکی زیاد اشاره شده است. براین اساس، تعریف نشانه‌گر اصلاح گردید.

جدول ۲- نشانه‌های دارای داده‌های طولی

ردیف	عنوان و مشخصات نشانه‌گر		
۱	عنوان نشانه‌گر: درصد کودکان ۶ تا ۱۸ سال با فعالیت فیزیکی کم		
	تعریف نشانه‌گر: میانگین تعداد روزهایی که کودکان ۶ تا ۱۸ سال در هفته گذشته کمتر از یک ساعت ورزش کرده‌اند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	نمونه‌گیری	استانی و کشوری	متغیر (۲ تا ۵ ساله)
	منبع / سازمان متولی	پیمایش‌های ملی کاسپین (CASPIAN)	
۲	عنوان نشانه‌گر: درصد کودکان زیر ۵ سال که بازی رایانه‌ای می‌کنند		
	تعریف نشانه‌گر: تعداد کودکان زیر ۵ سال که بازی رایانه‌ای می‌کنند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	نمونه‌گیری	استانی و کشوری	۵ سال یکبار
	منبع / سازمان متولی	طرح‌های DHS و IrMIDHS	
۳	عنوان نشانه‌گر: نرخ باسوادی در کودکان بالای ۶ سال		
	تعریف نشانه‌گر: نسبت تعداد افراد باسواد به جمعیت ۶ ساله و بیشتر		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتی، سرشماری	استانی و کشوری	سالانه
	منبع / سازمان متولی	سالنامه وزارت آموزش و پرورش، سرشماری عمومی نفوس و مسکن	
۴	عنوان نشانه‌گر: نسبت کودکان بازمانده از تحصیل		

	تعریف نشانگر	نسبت کودکان بی سواد (با سواد) تقسیم بر کل جمعیت کودکان ۶ تا ۱۸ ساله	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتی، سرشماری	استانی و کشوری	سالانه
۵	عنوان نشانگر	درصد کودکان (۵۹-۳۶ ماهه) دریافت کننده حداقل ۱ سال برنامه آموزش پیش دبستانی	
	تعریف نشانگر	تعداد کودکان (۵۹-۳۶ ماهه) که حداقل ۱ سال برنامه آموزش پیش دبستانی را دریافت کرده اند	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتی، سرشماری	استانی و کشوری	سالانه
	عنوان نشانگر	نسبت تعداد دانش آموز به معلم	
	تعریف نشانگر	تعداد کل دانش آموزان تقسیم بر تعداد کل معلمان	
۶	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	سرشماری	استانی و کشوری	سالانه
	عنوان نشانگر	هزینه تحصیلی برای دانش آموزان	
۷	تعریف نشانگر	تقسیم هزینه های کل تحصیلی همه دانش آموزان تقسیم جمعیت دانش آموزان در یک سال تحصیلی	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتی	استانی و کشوری	سالانه
۸	عنوان نشانگر	برابری جنسیتی در آموزش ابتدایی و متوسطه	
	تعریف نشانگر	میزان خالص حضور دختران به میزان خالص حضور پسران در هر پایه تحصیلی	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتی	استانی و کشوری	سالانه
	عنوان نشانگر	درصد نوزادان با وزن کمتر از ۲,۵ کیلوگرم هنگام تولد	
	تعریف نشانگر	تعداد نوزادان زنده متولد شده در هر سال که وزنشان در زمان تولد کمتر از ۲,۵ کیلوگرم بوده است، از بین کودکانی که در زمان تولدشان وزن شده اند	
۹	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتی	استانی و کشوری	متغیر
	عنوان نشانگر	درصد استفاده از شیر مادر به عنوان غذای اصلی در کودکان زیر ۶ ماه	
۱۰	تعریف نشانگر	درصد کودکان زیر ۶ ماه که از شیر مادر به عنوان منبع اصلی تغذیه در روز گذشته استفاده کرده اند.	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتی، نمونه گیری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار
	عنوان نشانگر	درصد کودکان زیر ۵ سال دارای کوتاه قدی	
	تعریف نشانگر	درصد کودکان زیر ۵ سال که قد آنها بیش از ۲-۳٪ انحراف معیار از میانگین قد متناسب با سن بر اساس استاندارد سازمان جهانی بهداشت کمتر باشد	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
۱۱	ثبتی، نمونه گیری	استانی و کشوری	متغیر
	عنوان نشانگر	درصد کودکان زیر ۵ سال دارای کم وزنی	
	تعریف نشانگر	درصد کودکان زیر ۵ سال که وزن آنها بیش از ۲-۳٪ انحراف معیار از میانگین وزن کودکان هم سن آنها	

براساس استاندارد سازمان جهانی بهداشت کمتر باشد			
روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
ثبتی، نمونه‌گیری	استانی و کشوری	متغیر	اداره نوزادان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، طرح‌های DHS و IrMIDHS، پیمایش شاخص‌های تن‌سنجی
عنوان نشانگر			
درصد کودکان زیر ۵ سال دارای مشکل مزمن تنفسی			
تعریف نشانگر			
تعداد کودکان زیر ۵ سال که طی دو هفته گذشته به گزارش مادر مشکل مزمن تنفسی داشته‌اند			
روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
نمونه‌گیری	استانی و کشوری	۵ سال یکبار،	طرح‌های DHS و IrMIDHS
عنوان نشانگر			
درصد کودکان زیر ۵ سال مبتلا به اسهال در دو هفته اخیر			
تعریف نشانگر			
تعداد کودکان زیر ۵ سال که طی دو هفته گذشته به گزارش مادر اسهال بوده‌اند			
روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
نمونه‌گیری	استانی و کشوری	۵ سال یکبار	طرح‌های DHS و IrMIDHS، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
عنوان نشانگر			
نسبت کودکان دارای معلولیت			
تعریف نشانگر			
موارد معلولیت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت کمتر از ۱۸ سال			
روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
ثبتی و نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه	سالنامه سازمان بهزیستی، آمارنامه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سرشماری عمومی نفوس و مسکن، طرح‌های DHS و IrMIDHS
عنوان نشانگر			
نرخ مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال			
تعریف			
احتمال مرگ نوزاد زنده متولد شده در فاصله تولد تا سن ۵۹ ماه و ۲۹ روز در ۱۰۰۰ تولد زنده			
روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
ثبتی	استانی و کشوری	سالانه	ثبت احوال، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سرشماری عمومی نفوس و مسکن
عنوان نشانگر			
نرخ مرگ و میر کودکان ۵ تا ۱۸ سال			
تعریف نشانگر			
تعداد موارد مرگ کودکان ۵ تا ۱۸ سال در یک سال نسبت به جمعیت کودکان ۵ تا ۱۸ سال			
روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
ثبتی	استانی و کشوری	سالانه	ثبت احوال، سرشماری نفوس و مسکن
عنوان نشانگر			
نرخ مرگ و میر نوزادان زیر ۱ سال به ازای هر ۱۰۰۰ تولد			
تعریف نشانگر			
احتمال مرگ نوزاد زنده متولد شده در فاصله تولد تا سن ۱۱ ماه و ۲۹ روز در ۱۰۰۰ تولد زنده			
روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
ثبتی	استانی و کشوری	سالانه	ثبت احوال، سرشماری نفوس و مسکن
عنوان نشانگر			
نرخ مرگ و میر نوزادان زیر ۱ ماه			
تعریف نشانگر			
احتمال مرگ نوزاد زنده متولد شده در فاصله تولد تا ۲۸ روز کامل بعد از تولد در ۱۰۰۰ تولد زنده			
روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
ثبتی	استانی و کشوری	سالانه	ثبت احوال، اداره نوزادان، سرشماری عمومی نفوس و مسکن
عنوان نشانگر			
نرخ مرگ‌ومیر ناشی از تصادفات و حوادث ترافیکی			
تعریف نشانگر			
تعداد مرگ‌های ناشی از تصادفات در ۱۰۰ هزار کودک زیر ۱۸ سال			
روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
ثبتی، نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار	ثبت احوال، طرح‌های DHS و IrMIDHS

۲۱	عنوان نشانگر	نرخ پوشش واکسیناسیون هیپاتیت		
	تعریف نشانگر	درصد کودکان ۱۲ تا ۲۳ ماهه‌ای که پیش از اولین سالروز تولدشان هیپاتیت B3 دریافت کرده‌اند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	ثبتي، نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار	اداره بیماری‌های غیر واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، طرح‌های DHS و IrMIDHS
۲۲	عنوان نشانگر	نرخ پوشش واکسیناسیون سیاه‌سرفه، دیفتري و کزاز		
	تعریف نشانگر	تعداد کودکان ۱۲ تا ۲۳ ماهه‌ای که پیش از اولین سالروز تولدشان واکسن DPT3 را دریافت کرده‌اند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	ثبتي، نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار	اداره بیماری‌های غیر واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، طرح‌های DHS و IrMIDHS
۲۳	عنوان نشانگر	نسبت کودکان تحت پوشش غربالگری تنبلی چشم		
	تعریف نشانگر	نسبت کودکان ۳ تا ۶ ساله‌ای که برای تنبلی چشم غربالگری شده‌اند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه	سالنامه سازمان بهزیستی
۲۴	عنوان نشانگر	نسبت کودکان تحت پوشش برنامه ریشه‌کنی فلج اطفال		
	تعریف نشانگر	درصد کودکان ۱۲ تا ۲۳ ماهه‌ای که پیش از اولین سالروز تولدشان واکسن opv3 دریافت کرده‌اند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	ثبتي، نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار	اداره بیماری‌های غیر واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، طرح‌های DHS و IrMIDHS
۲۵	عنوان نشانگر	نسبت کودکان تحت پوشش غربالگری تیروئید		
	تعریف نشانگر	تعداد نوزادان شناسایی شده دارای بیماری کم کاری تیروئید در طول یک سال به کل نوزادان غربالگری شده در همان سال		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	ثبتي	استانی و کشوری	سالانه	اداره بیماری‌های غیر واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۶	عنوان نشانگر	نسبت کودکان با تجربه خشونت کلامی در یک ماه گذشته		
	تعریف نشانگر	درصد کودکانی که هر نوع تنبیه کلامی مثل فریاد زدن، جیغ زدن و ... را توسط هر عضوی از خانوار، حداقل یکبار در ماه گذشته تجربه کرده‌اند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	نمونه‌گیری	استانی و کشوری	۵ سال یکبار	طرح‌های DHS و IrMIDHS
۲۷	عنوان نشانگر	نسبت کودکان با تجربه خشونت جسمی در یک ماه گذشته		
	تعریف نشانگر	درصد کودکانی که هر نوع تنبیه جسمی نظیر تکان دادن، سیلی زدن به صورت، بازو و ... را توسط هر عضوی از خانوار، حداقل یکبار در ماه گذشته تجربه کرده‌اند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	نمونه‌گیری	استانی و کشوری	۵ سال یکبار	طرح‌های DHS و IrMIDHS
۲۸	عنوان نشانگر	شیوع مصدومیت ناشی از تصادف در کودکان		
	تعریف نشانگر	تعداد موارد مصدومیت ناشی از تصادف در کودکان در یک سال اخیر		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	نمونه‌گیری	استانی و کشوری	۵ سال یکبار	طرح‌های DHS و IrMIDHS
۲۹	عنوان نشانگر	نسبت کودکان دارای پرونده قضایی که به وکیل دسترسی دارند		

	تعریف نشانگر	تعداد کودکان دارای پرونده قضائی که دسترسی به وکیل دارند	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتي	کشوری	سالانه، عدم دسترسی
۳۰	عنوان نشانگر	نسبت کودکان دارای پوشش بیمه (پایه و تکمیلی)	
	تعریف نشانگر	درصد جمعیت تحت پوشش یکی از بیمه‌های پایه اصلی (خدمات درمانی، تأمین اجتماعی و ...). درصد جمعیتی که علاوه بر بیمه پایه، تحت پوشش بیمه‌های تکمیلی نیز هستند	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتي، نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار
		منبع / سازمان متولی	
		وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، طرح‌های DHS و IrMIDHS	
۳۱	عنوان نشانگر	نسبت ازدواج دختران زیر ۱۸ سال	
	تعریف نشانگر	- تعداد دختران زیر ۱۸ سال ازدواج کرده به تعداد کل دختران ازدواج کرده در همان سال. - زنان ۲۰ تا ۴۹ سال که در زمان نخستین ازدواجشان کمتر از ۱۸ سال تمام داشته‌اند	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتي، نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار
		منبع / سازمان متولی	
		ثبت احوال، سرشماری عمومی نفوس و مسکن، طرح‌های DHS و IrMIDHS	
۳۲	عنوان نشانگر	میزان زایمان در دختران کمتر از ۱۸ سال	
	تعریف نشانگر	- تعداد زایمان‌های زنان زیر ۱۸ سال به کل زایمان‌های همان سال - زنان ۲۰ تا ۴۹ ساله‌ای که حداقل یک زایمان نوزاد زنده قبل از ۱۸ سالگی داشته‌اند	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتي، نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار
		منبع / سازمان متولی	
		ثبت احوال، سرشماری عمومی نفوس و مسکن، طرح‌های DHS و IrMIDHS	
۳۳	عنوان نشانگر	نسبت جمعیت کودکان فعال ۱۰ تا ۱۸ سال	
	تعریف نشانگر	نسبت جمعیت ۱۰ تا ۱۸ سال فعال (شاغل و بیکار جویای کار) به کل جمعیت همان گروه سنی	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	سرشماری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار
		منبع / سازمان متولی	
		سرشماری عمومی نفوس و مسکن	
۳۴	عنوان نشانگر	نسبت کودکان ۵ تا ۱۸ ساله‌ای که کار می‌کنند	
	تعریف نشانگر	درصد کودکان ۵ تا ۱۸ سال که حداقل ۲۸ ساعت در هفته در منزل یا حداقل ۱ ساعت کار اقتصادی کرده‌اند	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	نمونه‌گیری	استانی و کشوری	۵ سال یکبار
		منبع / سازمان متولی	
		طرح‌های DHS و IrMIDHS	
۳۵	عنوان نشانگر	نسبت کودکان زیر ۵ سال که در ثبت احوال ثبت شده‌اند	
	تعریف نشانگر	درصد کودکان زیر ۵ سال که شناسنامه دارند (ثبت تولد)	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتي، نمونه‌گیری	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار
		منبع / سازمان متولی	
		ثبت احوال، سرشماری عمومی نفوس و مسکن، طرح‌های DHS و IrMIDHS	
۳۶	عنوان نشانگر	نسبت کودکان دارای والدین زندانی	
	تعریف نشانگر	تعداد کودکان دارای مادر یا پدر (والدین) زندانی	
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار
	ثبتي	کشوری	سالانه، عدم دسترسی
		منبع / سازمان متولی	
		سازمان زندان‌ها و قوه قضائیه	

۳۷	عنوان نشانگر	نسبت کودکان زندان زیر ۵ سال		
	تعریف نشانگر	تعداد کودکان زیر ۵ سال ساکن در زندان به همراه مادر		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	ثبتي	کشوری	سالیانه، عدم دسترسی	سازمان زندان‌ها و قوه قضائیه
۳۸	عنوان نشانگر	درصد کودکانی که تحت سرپرستی یکی از والدین هستند		
	تعریف نشانگر	درصد کودکانی که طی یک سال اخیر تحت سرپرستی یکی از والدین خود بوده‌اند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	ثبتي	استانی و کشوری	۵ سال یکبار	طرح‌های DHS و IrMIDHS

• نشانگرهای قابل محاسبه

یکی از نشانگرهای مورد ارزیابی مجدد در این بخش، «نسبت کودکانی که به سوخت مناسب (گاز شهری) دسترسی دارند»، بود. با توجه به اینکه داده‌های موجود برای محاسبه این نشانگر در سرشماری عمومی نفوس و مسکن قابل دسترسی است، براساس پیشنهاد کارشناسان، دوره انتشار آن ۵ ساله است و دوره انتشار آن به صورت «سالانه» قابل محاسبه نمی‌باشد و حذف گردید.

جدول ۳- نشانگرهای قابل محاسبه

ردیف	عنوان و مشخصات نشانگر			
۱	عنوان نشانگر	نسبت کودکانی که زیر خط فقر زندگی می‌کنند		
	تعریف نشانگر (پیشنهادی)	تعداد کودکانی که در خانواده‌های زیر خط فقر زندگی می‌کنند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	محاسبه‌ای: تعداد کودکانی که در خانواده‌های زیر خط فقر زندگی می‌کنند تقسیم بر تعداد کل کودکان	استانی و کشوری	سالانه	سرشماری عمومی نفوس و مسکن، هزینه - درآمد خانوار
۲	عنوان نشانگر	نرخ دانش‌آموز به کامپیوتر در آموزش در مدارس		
	تعریف نشانگر (پیشنهادی)	تعداد کل دانش‌آموزان تقسیم بر تعداد کل کامپیوترهای قابل استفاده در مدارس		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	محاسبه‌ای: تعداد کل دانش‌آموزان تقسیم بر تعداد کل کامپیوترهای قابل استفاده در مدارس	استانی و کشوری	سالانه	سالنامه آموزش و پرورش
۳	عنوان نشانگر	نسبت کودکانی که به سوخت مناسب (گاز شهری) دسترسی دارند		
	تعریف نشانگر (پیشنهادی)	تعداد کودکانی که در خانواده‌هایی زندگی می‌کنند که به سوخت مناسب (گاز شهری) دسترسی دارند		
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	محاسبه‌ای: از تقسیم تعداد کودکانی که در خانواده‌های دارای دسترسی مناسب به گاز شهری زندگی می‌کنند بر کل کودکان ساکن خانواده‌های شهری	استانی و کشوری	۵ سال یکبار	سرشماری عمومی نفوس و مسکن، طرح‌های DHS و IrMIDHS

۴	عنوان نشانگر			نسبت کودکانی که از آب آشامیدنی سالم استفاده می‌کنند
	تعریف نشانگر (پیشنهادی)			تعداد کودکانی که در خانواده‌هایی زندگی می‌کنند که از آب آشامیدنی سالم استفاده می‌کنند
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	محاسبه‌ای: تقسیم تعداد کودکانی که در خانواده‌های دارای دسترسی به آب آشامیدنی سالم زندگی می‌کنند بر کل کودکان	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار	سرشماری عمومی نفوس و مسکن، طرح‌های DHS و IrMIDHS
۵	عنوان نشانگر			نسبت کودکانی که به سیستم دفع فاضلاب سالم دسترسی دارند
	تعریف نشانگر (پیشنهادی)			تعداد کودکانی که در خانواده‌هایی زندگی می‌کنند که به سیستم دفع فاضلاب سالم دسترسی دارند
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	محاسبه‌ای: تقسیم تعداد کودکانی که در خانواده‌های دارای دسترسی به سیستم دفع فاضلاب سالم زندگی می‌کنند بر کل کودکان	استانی و کشوری	سالانه، ۵ سال یکبار	سرشماری عمومی نفوس و مسکن، طرح‌های DHS و IrMIDHS
۶	عنوان نشانگر			نسبت کودکان طلاق
	تعریف نشانگر (پیشنهادی)			تعداد کودکانی که والدین آنها طلاق گرفته‌اند
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	محاسبه‌ای: تقسیم تعداد کودکانی که والدین آنها از هم طلاق گرفته‌اند بر کل کودکان	استانی و کشوری	سالانه	سرشماری عمومی نفوس و مسکن، ثبت احوال
۷	عنوان نشانگر			نسبت کودکان با سرپرست بیکار
	تعریف نشانگر (پیشنهادی)			تعداد کودکانی که در خانواده‌هایی زندگی می‌کنند که سرپرست خانوار بیکار است
	روش تولید	سطح جغرافیایی	دوره زمانی انتشار	منبع / سازمان متولی
	محاسبه‌ای: تقسیم تعداد کودکانی که در خانواده‌هایی زندگی می‌کنند که سرپرست آن بیکار است بر کل کودکان	کشوری	۵ ساله	سرشماری عمومی نفوس و مسکن

• نشانگرهای ناقص

یکی دیگر از نشانگرهای مورد بررسی «نسبت کودکان مبتلا به HIV» بود. با توجه به اینکه در حوزه سلامت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متولی گردآوری داده است، براساس پیشنهاد کارشناسان این وزارت خانه می‌تواند داده‌های موجود در زمینه HIV را ارائه دهد و در آینده هم به عنوان یک نهاد در این حوزه فعالیت کند.

جدول ۴- نشانگرهای ناقص (دارای محدودیت)

عنوان و مشخصات نشانگر			ردیف
متوسط ساعات استفاده کودکان از اینترنت			۱
متوسط ساعات استفاده کودکان از اینترنت در طول شبانه‌روز			
منبع / سازمان متولی	دلیل نقص	دوره زمانی انتشار	
پیمایش ملی ارزش‌های جوانان، پیمایش فراغت جوانان	فقط داده‌های گروه‌های سنی بالای ۱۵ سال موجود است	مقطعی - طولی	
متوسط ساعات فعالیت‌های ورزشی کودکان			۲
متوسط ساعات فعالیت ورزشی کودکان در طول شبانه‌روز			
منبع / سازمان متولی	دلیل نقص	دوره زمانی انتشار	
پیمایش گذران اوقات فراغت شهری	فقط داده‌های گروه‌های سنی بالای ۱۵ سال موجود است	مقطعی و متغیر	
درصد کودکانی که بیشتر اوقات احساس شادی می‌کنند			۳
تعداد کودکانی که بیشتر اوقات احساس شادی می‌کنند			
منبع / سازمان متولی	دلیل نقص	دوره زمانی انتشار	
طرح‌های DHS و IrMIDHS	فقط داده‌های گروه‌های سنی بالای ۱۵ سال موجود است	۵ سال یکبار	
درصد کودکانی که از زندگی احساس رضایت می‌کنند			۴
تعداد کودکانی که از زندگی احساس رضایت می‌کنند			
منبع / سازمان متولی	دلیل نقص	دوره زمانی انتشار	
طرح‌های DHS و IrMIDHS	فقط داده‌های گروه‌های سنی بالای ۱۵ سال موجود است	۵ سال یکبار	
شیوع افسردگی در میان کودکان			۵
تعداد کودکان افسرده تقسیم بر کل جمعیت کودکان			
منبع / سازمان متولی	دلیل نقص	دوره زمانی انتشار	
پیمایش ملی سلامت روان و DHS و IrMIDHS	فقط داده‌های گروه‌های سنی بالای ۱۵ سال موجود است	۵ سال یکبار	

عنوان نشانگر		درصد کودکان دارای اضافه‌وزن/ چاقی	
تعریف نشانگر (پیشنهادی)		درصد کودکانی که وزن آنها بیش از دو انحراف استاندارد از میانگین وزن کودکان هم سن آنها براساس استاندارد سازمان جهانی بهداشت بیشتر باشد	
۶	روش تولید	دوره زمانی انتشار	دلیل نقص منبع / سازمان متولی
	ثبتي	متغير	فقط داده‌های کودکان زیر ۶ سال موجود است
عنوان نشانگر		درصد کودکان مبتلا به آسم	
تعریف نشانگر (پیشنهادی)		درصد والدینی که می‌گویند کودک آنها در حال حاضر آسم دارد	
۷	روش تولید	دوره زمانی انتشار	دلیل نقص منبع / سازمان متولی
	نمونه‌گیری	۵ سال یکبار	فقط داده‌های گروه‌های سنی بالای ۱۵ سال موجود است
عنوان نشانگر		نسبت کودکان معلول تحت توانبخشی	
تعریف نشانگر (پیشنهادی)		تعداد کودکان دارای حداقل یک نوع معلولیت تحت توانبخشی براساس گزارش والدین	
۸	روش تولید	دوره زمانی انتشار	دلیل نقص منبع / سازمان متولی
	سرشماری	سالانه، ۵ سال یکبار	سالنامه سازمان بهداشتی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سرشماری عمومی نفوس و مسکن
عنوان نشانگر		نرخ مرگ‌ومیر ناشی از خودکشی	
تعریف نشانگر (پیشنهادی)		تعداد مرگ‌های ناشی از خودکشی به ازای هر ۱۰۰ هزار مرگ زیر ۱۸ سال	
۹	روش تولید	دوره زمانی انتشار	دلیل نقص منبع / سازمان متولی
	ثبتي	سالانه	فقط داده‌های گروه‌های سنی بالای ۱۵ سال موجود است
عنوان نشانگر		نسبت کودکان مبتلا به HIV	
تعریف نشانگر (پیشنهادی)		تعداد کودکان مبتلا به HIV تقسیم بر تعداد کل کودکان	
۱۰	روش تولید	دوره زمانی انتشار	دلیل نقص منبع / سازمان متولی
	ثبتي	سالانه	فقط سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ موجود است
عنوان نشانگر		نسبت کودکان مصرف‌کننده دخانیات	
تعریف نشانگر		کودکانی که در ماه گذشته حداقل یک روز از فرآورده‌های دخانی نظیر سیگار، قلیان و ... استفاده کرده‌اند	
۱۱	روش تولید	دوره زمانی انتشار	دلیل نقص منبع / سازمان متولی
	ثبتي	سالانه	فقط سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ موجود است

منبع / سازمان متولی	دلیل نقص	دوره زمانی انتشار	روش تولید	
طرح‌های DHS و IrMIDHS	فقط داده‌های گروه‌های سنی بالای ۱۵ سال موجود است	۵ سال یکبار	نمونه‌گیری	
نسبت کودکان مصرف کننده مواد مخدر			عنوان نشانگر	۱۲
تعداد کودکانی که گزارش کرده‌اند در یک ماه اخیر حداقل یک بار مواد مخدر مصرف کرده‌اند			تعریف نشانگر	
منبع / سازمان متولی	دلیل نقص	دوره زمانی انتشار	روش تولید	
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	داده‌های نوجوانان ۱۵ تا ۱۹ سال مصرف در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ موجود است	سالانه	نمونه‌گیری	
نسبت کودکان بی‌سرپرست			عنوان نشانگر	۱۳
تعداد کودکان بی‌سرپرست تقسیم بر تعداد کل کودکان			تعریف نشانگر	
منبع / سازمان متولی	دلیل نقص	دوره زمانی انتشار	روش تولید	
سازمان بهزیستی	تمام کودکان بی‌سرپرست شناسایی نمی‌شوند و داده‌های آنها نیز منتشر نمی‌شود و در دسترس نیست	سالانه	ثبتی، سرشماری	
نسبت کودکان بدسرپرست			عنوان نشانگر	۱۴
تعداد کودکان بدسرپرست تقسیم بر تعداد کل کودکان			تعریف نشانگر	
منبع / سازمان متولی	دلیل نقص	دوره زمانی انتشار	روش تولید	
سازمان بهزیستی، قوه قضائیه	تمام کودکان بدسرپرست شناسایی نمی‌شوند و داده‌های آنها نیز منتشر نمی‌شود و در دسترس نیست	سالانه	ثبتی، سرشماری	

• نشانگرهای ناموجود

«درصد کودکانی که احساس تنهایی می‌کنند» یکی دیگر از نشانگرهایی بود که در مرور مطالعات به عنوان یکی از نشانگرهای حوزه بهزیستی کودکان پیشنهاد گردید که در مرحله دوم با توجه به نظر کارشناسان و هم‌چنین، مشکلات مربوط به عملیاتی شدن آن از لیست نشانگرها حذف گردید. «نسبت آزار جنسی در بین کودکان» یکی از نشانگرهایی بود که دارای داده‌های طولی برای سنجش وضعیت کودکان نیست. براساس دیدگاه کارشناسان و متخصصان حوزه آسیب‌ها و مخاطرات پیشنهاد شد که داده‌های این نشانگر توسط سازمان سازمان بهزیستی و پزشکی قانونی گردآوری و ارائه گردد.

جدول ۵- نشانگرهای ناموجود

ردیف	نشانگر	تعریف نشانگر (پیشنهادی)
۱	درصد کودکان مبتلا به دیابت	درصد کودکان دارای دیابت براساس اظهار نظر والدین
۲	نرخ مرگ و میر کودکان ناشی از آلودگی هوا	تعداد مرگ‌های ناشی از آلودگی هوا در ۱۰۰ هزار کودک
۳	درصد کودکان دریافت‌کننده آموزش‌های جنسی	تعداد کودکان دریافت‌کننده آموزش‌های جنسی تقسیم بر کل کودکان

۴	نسبت آزار جنسی در بین کودکان	تعداد کودکانی که آزار جنسی دیده‌اند به ازای هر ۱۰۰۰ کودک
۵	شیوع کودک آزاری در خانه	تعداد موارد کودک آزاری در خانه در یک سال اخیر
۶	نسبت کودکان مصرف کننده الکل	درصد کودکان با تجربه مصرف الکل در یک سال گذشته
۷	درصد دختران و پسران دارای تماس جنسی	درصد کودکان دارای تجربه تماس جنسی (ملامسه، مجامعه، معاشقه و ...)
۸	نسبت کودکان دارای تجربه قلدری و درگیری	درصد کودکانی که تجربه درگیری فیزیکی را در ۱ ماه گذشته داشته‌اند
۹	نسبت کودکان فروشنده خیابانی	تعداد کودکانی که فروشنده خیابانی هستند
۱۰	نسبت کودکان شهری ساکن در مناطق حاشیه‌ای و حلی آبادها	تعداد کودکان شهری ساکن در مناطق حاشیه‌ای و حلی آبادها
۱۱	نسبت کودکان دارای والدین معتاد	درصد کودکانی که حداقل یکی از والدین آنها معتاد است
۱۲	نسبت کودکانی که با والدین مبتلا به HIV زندگی می‌کنند	تعداد کودکانی که با والدین مبتلا به HIV زندگی می‌کنند
۱۳	نسبت کودکان تحت نظارت سازمانهای خیریه	درصد کودکانی که تحت نظارت سازمانهای خیریه هستند
۱۴	درصد کودکان مادر (تک) سرپرست	درصد کودکانی که در خانواده‌های مادر سرپرست زندگی می‌کنند
۱۵	نسبت کودکان با والدین معلول (یکی یا هر دو)	درصد کودکانی که حداقل یکی از والدین آنها معلول است
۱۶	نسبت کودکان دارای اختلال روانی	درصد کودکان دارای اختلال روانی

فاز سوم: ظرفیت‌سازی و تولید داده‌های طولی

در این فاز، نشانگرهای نهایی مراحل قبل طی یک چک لیست که شامل تمام آیتم‌های مربوط به نشانگر بود، تنظیم و در اختیار ۱۰ نفر از متخصصان و صاحب‌نظران حوزه کودکان قرار گرفت که نتایج نهایی آن به تفکیک در جدول ۶ آمده است.

جدول ۶- نشانگرهای نهایی فاقد داده طولی و پیشنهادات ظرفیت‌سازی آنها

نشانگر پیشنهادی: درصد کودکان مبتلا به دیابت		
تعریف نشانگر	- درصد کودکان دارای دیابت براساس اظهار نظر والدین - درصد کودکان دارای دیابت براساس آمار ثبتی	
سازمان متولی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز آمار ایران، وزارت تعاون و رفاه اجتماعی	
دوره انتشار	سالانه، ۵ سال یکبار	
روش تولید	نمونه‌گیری، ثبتی	
سطح جغرافیایی	استانی، کشوری	
نشانگر پیشنهادی: نرخ مرگ و میر ناشی از آلودگی هوا		
تعریف نشانگر	تعداد مرگ‌های ناشی از آلودگی هوا در ۱۰۰ هزار کودک	
سازمان متولی	پزشکی قانونی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	
دوره انتشار	سالانه	
روش تولید	ثبتی و نمونه‌گیری	
سطح جغرافیایی	استانی، کشوری	
نشانگر پیشنهادی: نسبت کودکان دریافت‌کننده آموزش‌های مرتبط با سلامت جنسی و بلوغ		

۳	تعریف نشانگر	درصد کودکان دریافت کننده آموزش های مرتبط با سلامت جنسی و بلوغ
	سازمان متولی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بهزیستی، وزارت آموزش و پرورش، مرکز آمار ایران
	دوره انتشار	سالانه
	روش تولید	سرشماری
	سطح جغرافیایی	استانی، کشوری
نشانگر پیشنهادی: نسبت آزار جنسی در بین کودکان		
۴	تعریف نشانگر	تعداد کودکانی که اظهار می کنند مورد آزار جنسی قرار گرفته اند
	سازمان متولی	سازمان بهزیستی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
	دوره انتشار	صورت
	روش تولید	نمونه گیری
	سطح جغرافیایی	استانی، کشوری
نشانگر پیشنهادی: شیوع کودک آزاری		
۵	تعریف نشانگر	تعداد موارد کودک آزاری در یک سال اخیر به ازای هر ۱۰ هزار کودک
	سازمان متولی	سازمان های بهزیستی
	دوره انتشار	سالانه
	روش تولید	نمونه گیری
	سطح جغرافیایی	استانی، کشوری
نشانگر پیشنهادی: نسبت کودکان مصرف کننده الکل		
۶	تعریف نشانگر	درصد کودکان با تجربه مصرف الکل در یکسال گذشته
	سازمان متولی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز آمار و وزارت آموزش و پرورش
	دوره انتشار	سالانه یا ۳ سال یکبار
	روش تولید	نمونه گیری
	سطح جغرافیایی	استانی، کشوری
نشانگر پیشنهادی: نسبت دختران و پسران دارای تماس جنسی		
۷	تعریف نشانگر	نسبت افراد زیر ۱۸ سال دارای رابطه جنسی نامشروع
	سازمان متولی	وزارت آموزش و پرورش و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
	دوره انتشار	سالانه
	روش تولید	نمونه گیری
	سطح جغرافیایی	استانی، کشوری
نشانگر پیشنهادی: درصد کودکان قربانی خشونت و یا قلدری همسالان		
۸	تعریف نشانگر	درصد کودکانی که طبق خوداظهاری در ۱ ماه گذشته قربانی خشونت و یا قلدری دوستانشان بوده اند
	سازمان متولی	مرکز آمار ایران
	دوره انتشار	۵ سال یکبار
	روش تولید	نمونه گیری

استانی، کشوری	سطح جغرافیایی	
نشانگر پیشنهادی: شیوع قلدری و درگیری در بین کودکان		
درصد کودکانی که در ۱ ماه گذشته تجربه درگیری فیزیکی و یا قلدری داشته‌اند	تعریف نشانگر	۹
مرکز آمار ایران	سازمان متولی	
۵ سال یکبار	دوره انتشار	
نمونه‌گیری	روش تولید	
استانی، کشوری	سطح جغرافیایی	
نشانگر پیشنهادی: نسبت کودکان کار خیابانی		
درصد کودکانی که به کار در خیابان مشغول هستند	تعریف نشانگر	۱۰
سازمان بهزیستی کشور، وزارت آموزش و پرورش	سازمان متولی	
۲ سال یکبار	دوره انتشار	
نمونه‌گیری	روش تولید	
استانی، کشوری	سطح جغرافیایی	
نشانگر پیشنهادی: نسبت کودکان شهری ساکن در مناطق حلی آبادها		
تعداد کودکان شهری ساکن در مناطق حاشیه‌ای و حلی آبادها	تعریف نشانگر	۱۱
مرکز آمار و وزارت کار، رفاه و تامین اجتماعی	سازمان متولی	
سالیانه و ۲ سال یکبار	دوره انتشار	
سرشماری	روش تولید	
استانی، کشوری	سطح جغرافیایی	
نشانگر پیشنهادی: نسبت کودکان دارای والدین معتاد		
درصد کودکانی که حداقل یکی از والدین آنها معتاد است	تعریف نشانگر	۱۲
سازمان بهزیستی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	سازمان متولی	
۲ سال یکبار و یا ۵ سال یکبار	دوره انتشار	
نمونه‌گیری	روش تولید	
استانی، کشوری	سطح جغرافیایی	
نشانگر پیشنهادی: نسبت کودکان دارای والدین مبتلا به HIV		
درصد کودکانی که حداقل یکی از والدین آنها مبتلا به HIV است	تعریف نشانگر	۱۳
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	سازمان متولی	
سالیانه و یا ۲ سال یکبار	دوره انتشار	
نمونه‌گیری	روش تولید	
استانی، کشوری	سطح جغرافیایی	
نشانگر پیشنهادی: نسبت کودکان تحت نظارت نهادهای حمایتی		
درصد کودکانی که تحت حمایت نهادهای حمایتی هستند	تعریف نشانگر	۱۴
سازمان بهزیستی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	سازمان متولی	
سالیانه و یا ۲ سال یکبار	دوره انتشار	